

БІБЛІОТЕКА ЖУРНАЛУ
«ФІЗИКА В ШКОЛАХ УКРАЇНИ»

О. І. ГЛАЗУРІН

МЕХАНІЧНІ КОЛИВАННЯ ТА ХВИЛІ

ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ

$x, \text{ см}$

The background of the cover is a dark blue gradient with various scientific and mathematical elements. A globe is centered, with a satellite orbiting it. A sine wave graph is overlaid on the globe, with the vertical axis labeled 'x, см'. The graph has a peak at 2 and a trough at 0. The horizontal axis has markers for 1 and 2. The Greek letter η is written near the top right, and the numbers 1 and 2 are scattered throughout the scene. There are also some abstract geometric shapes and lines.

ОСНОВА

УДК 531.7 (075)

ББК 22.30я 72

ГЛ52

Глазурін О. І.

ГЛ52 Механічні коливання й хвилі — X. : Вид. група «Основа», 2013. — 77, [3] с. — (Б-ка журн. «Фізика в школах України»; Вип. 11 (119)).

ISBN 978-617-00-1948-6.

Пропонований посібник є результатом багаторічної роботи автора в школі. Посібник можна використовувати для організації навчальної діяльності за розділами «Колівання й хвилі» як на рівні стандарту, так і на академічному та профільному рівнях.

До кожної теми запропоновано демонстраційний експеримент, розрахований на обладнання, наявне в школах. До деяких експериментів дано методичні рекомендації.

Складні питання розглянуто докладно, окремі моменти просто окреслено, і вони потребують роботи вчителя з додатковою літературою.

У посібнику багато рисунків, які доцільно відтворювати під час уроків на дошці для поліпшення пояснень учителя.

Ціурочний розподіл матеріалу і його місце в кожному уроці може визначати сам учитель.

УДК 531.7 (075)

ББК 22.30я 72

ISBN 978-617-00-1948-6

© Глазурін О. І. 2013

© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2013

ЗМІСТ

Розділ I. МЕХАНІЧНІ КОЛИВАННЯ	4
Вільні й вимушені коливання	4
Рівняння руху вантажу на пружині й математичного маятника	8
Гармонічні коливання. Амплітуда, період, частота, фаза, зміщення	12
Гармонічні коливання (продовження)	15
Швидкість і прискорення під час гармонічних коливань	19
Формула періоду коливань	22
Перетворення енергії під час гармонічних коливань. Загасаючі коливання	25
Змушені коливання. Резонанс. Використання й усунення резонансу в техніці. Автоколивання на прикладі маятника в годинниках	29
Додавання гармонічних коливань	35
Розділ II. МЕХАНІЧНІ ХВИЛІ. ЗВУК	40
Поширення коливань у пружному середовищі. Поперечні й поздовжні хвилі. Рівняння хвилі. Довжина хвилі. Швидкість поширення хвиль. Хвиля й промінь	40
Звукові хвилі. Швидкість звуку. Сила й висота звуку	46
Музичні звуки й шуми. Гучність і висота звуку. Тембр	49
Акустичний резонанс	53
Ефект Допплера	56
Ультразвук	60
Інтерференція хвиль	64
Стоячі хвилі	66
Принцип Гюйгенса. Закон відбиття хвиль. Дифракція хвиль	74
Література	78